

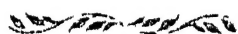
૨૮૧૬

સીતા સ્વયંવર નાટકનાં ગાયનો.

—***—

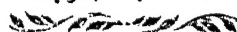
વાંકાનેર આર્ય હિતવર્ધક નાટક
કંપનીને માટે.

રચાને પ્રસાદ કરનાર,
રાવલ ત્રંબકલાલ દેવશંકર, તથા
ત્રવાડી ત્રંબકલાલ રામચંદ્ર.
વાંકાનેર આ. હિ. વ. ના. કં.ના મેનેજર.

આવૃત્તિ ૧ લી.

નકલ ૨૦૦૦.

અમદાવાદ મધ્યે

મામાની હવેલીમાં પુનાઈટેડ પ્રીન્ટીંગ અને બન-
રલ એજન્સી કંપની “લિમિટેડ”ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગાશંભે છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૪૩. — સને ૧૮૮૬.

કિંમત બે આના.

અંથ સ્વામિત્વના સર્વ હક કરતાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અર્પણપત્રિકા.

નેઠનામદાર કુમારશ્રી

સુરજમલ્લ લાખાભાઈ.

સ્થળ — અંદેવારીયા.

(શાર્દૂલવિકીટીત છંદ.)

આહોહો નિજ દેશ હીત જતનું, નીતિ વિશે પ્રીયતા,
વિદ્યા વેલ વધારિ સારિ સુખદા, ધારી સદા આગ્રતા;
સુતાની સતવંતે એષ્ટ સહુથી, વિજ્ઞાનને ધારશો,
ઝાલા સુરજમલ્લ પ્રેમ ધરિને, આ ગ્રંથ સ્વીકારશો. ૧
પ્રુદ્ધીશાળિ બલિસ્થ પ્રેમ ભરિને, નીતિથિ ચાલો સદા,
પારાવાર વિચારનારે ગુણના, ગવૌ ન આવે કદા;
કલ્યાણી કલ્યાણકારિ સુખદા, કલ્યાણ તુતો કરે,
રિદ્ધી સિદ્ધિ સમૃદ્ધિ સદા સુખદે, દુઃખાપ્તિ અંખે હરે. ૨
બાનુમલ્લ અચ્ચેળ આ અવનીમાં, અંખાળ રાખે સદા,
દૃષ્ટો અમૃતદાપ્તિ આપ કુળમાં, વિપત્તિ નાવે કદા;
એવો આશિરવાદ દૈ શુભ અમો, આર્પીત આ ગ્રંથને,
તે હર્ષે સ્વિયકારશો પ્રિય મણી, પ્રસરાવિ સતપંથને. ૩

ત્રંબકલાલ દેવશંકર રાવળ, તથા

ત્રંબકલાલ રામચંદ્ર મવાડી.

વાંકાનેર.

શ્રી સીતા સ્વયંવર નાટકનાં ગાયનો.

(પાત્રજન.)

મંગળાચરણ.

રાગ કલ્યાણ.

(શ્રી જગતપતિ. એ રાહ.)

પ્રભુ પરાત્પરા, અખીલ હિચરો;

પ્રણમી દીનદાસ જીઓ, જગત હિચરો.

સકલ વિશ્વમાં બ્યાપી તારી, અકળ કળા અવિનાશ,

પંચ પક્ષી જીવ જંતુ પ્રાણી, મહાસાગર આકાશ; પ્રભુ.

ઝાડ પહાડ ગ્રહ મંડલ ગોચર, ચંદ્ર સૂર્ય પરમેશ,

સ્થાવર જંગમ આ સહુ રચના, પ્રસરાવી વિધેશ; પ્રભુ.

એ સહુ સુખનો સાર પરખવા, મનુષ્ય સરજાવ્યાં,

કરી કરણા આપી શક્તિ, નીતિથી પ્રસરાવ્યાં;

અનંત સુખનો દાતાધાતા, તાતા તું છું નેક;

તુજ વિણ અખીલ જગતની માહિ, ખાલી ન મળે એક; પ્રભુ.

સુખ આપો દુઃખ કાપો સધળાં, કરી કરણા આપ,

ધર્મ પુરંધર નામ ધર્યાંછે, દીપો શક્તિ અમાપ; પ્રભુ.

નાટક પાત્ર મળી સૌ હૃદયે, વિનવે પ્રીતિ પૂરે,

ધ્યાન ધરો વિનતી વિધેશર, વિગ્ર કો સહુ દુરે, પ્રભુ.

પ્રવેશ ૧ લો.

(સ્થળ મીથુલાપુરનો રાજ મહેલ.)
જનક— (પ્રધાન પ્રત્યે રાજ વ્યવસ્થા પુછેછે.)
 (રાગ ઇંદ્રસેનામાં ગવાતી ઢમનો.)
 અહલ સુજ રાજ કાજ, ના અધીપતી,
 કેવી રાજ નીતીમાં ચલાવો છો મતી;
 ન્યાયાગાર માંહી ન્યાય પૂર્ણતા બરે,
 કેમ ધર્મ ધ્યાન સ્થાન વિપ્ર આચરે,
 રાજ આપણા તણી પ્રજા સુખી દુઃખી,
 કામ લીધે કેવું સર્વ શાખામાં મુખી.
 મારે અકલસકલ સ્થલે ચલ્યાનું નૃપાંત,
 વિગત વાર વાત કહો શુણી યહું હું શાંત.

પ્રધાન— (કેન્દ્રીક હકીકત કહ્યા પછી.)

રામ સદર.

ધર્મ રૂપ જુપ મારા શુણો મમ વચન,
 વિદ્યા ન્યાય કાર્યમાં પ્રવર્તે સર્વ જન;
 કન્યા બપો વિદ્યાબપો આપરાજમાં,
 ધર્મ કર્મ નીતી રીતી પ્રીય સુ કાજમાં.
 અદલ ન્યાય થકી આપ જુપ અનુસરો,
 પ્રજા સર્વ બાલ જાણી દુઃખ હરે ધરો;
 નામ રીતી નૃપતી પ્રીતી રાખી શુણો મન
 સર્વ વર્ણ ધર્મ શુભ આચરે રાજન.

જનક—

(પરશુરામ પ્રવેશ કરેછે તે વખતે નમૂતા પૂર્વક સ્તુતિ.)

રાગ પીલુ.

આનંદ દીવસ બાળ્ય અમારાં,
દર્શ યયાં પ્રભુ આજે તમારાં; ટેક.
આનંદ ઉતસવ આજે થયોછે,
રત્નહનો સુર્ય ગ્રહકી રહ્યોછે; આનંદ.
દાસની વિનતી શ્રવણ કરીને,
કાર્ય કહો મુંને પ્રેમ ધરીને; આનંદ
જન્મ કૃતાર્થ થયો આજ મારો,
સ્તુતિ કરે હેતે દાસ તમારો; આનંદ.

પરશુરામ— (જનકને આવવાનું કારણ કહેછે.)

ગીતી.

ત્રેબક સંગ લહન કરતો જપતો પ્રભુ કેરું નામ,
હમ્મણ એવી થઈ જે જાણું વિદેહી જનક તણે ધામ.
મંડપમાં ધનુષ્ય રાખીને બધાં બોજન કરવા જાયછે,
ને સીતા સખીઓ સમેત પ્રવેશ કરેછે.

સીતા-ચંપકમાળા— લાવણી.

(પૈસે જેસા ચોજ જગતમ. એ રાહ.)

ચાલ પ્રીયે સખી આજ આનંદે સુખ ખેલ રમવાને જાયે,
જેથી મનમાં મગ્ન પમાયે એવા ખેલો આચરીએ. ટેક.

સીતા—

ધનુષ્ય પડ્યું ગ્રહ હાથ માંય કરી અથ ચડીને ફરવડું,
નયન થઈ બહુ વળને જોઈ આનંદ પામું મનમાં કું;

વજ્ર સંકોચી આપ ફેરાવી ખેલ ખેની સત્વર કરીયે, ચાલ
અંપઠમાળા—(ધનુષ્ય ઉપાડેછે પણ ઉપડતું નથી તેથી.)

ધનુષ્ય ઉઠાવું પણ નહીં ઉઠે વજ્રન મહી દીસે ભારી,
લેશ માત્ર નહીં ખસે ધરાયી જોરે કરીનું હું હારી;

માટે આવ અહીં આલી તું હાથ દઈ ખેલ ગ્રહીયે; ચાલ.

સીતા—

ગીત.

હામ વિના ને કામો કરે બહુ પણ નહીં વીજ્ય પામે,
એ રીતે કીધું તે સરવે શાણી ખેની આ હામે.

પરશુરામ— (ધનુષ્ય ખસેલું જોઈને.)

(જુવો જુવો વીંપે બોડી હામ એ.)

શુભ રાય જનક મહારાજ, ધનુષ્ય કોણે ખસેલું રે.

થઈ જોઈ અજ્ઞય અજ્ઞ, કો દંડ કોણે ખસેલું રે.

મજે શુરવીર અશંખ અપાર, ધનુષ્ય કોણે ખસેલું રે.

નહીં લેશ ચલે કાણવાર, કોદંડ કોણે ખસેલું રે.

પાતું ક્ષોભ અપાર હું મન, ધનુષ્ય કોણે ખસેલું રે.

એવો કોણ એ શુરવીર જન કોદંડ કોણે ખસેલું રે.

કરે સિધ ખસેલું વૃતાંત ધનુષ્ય કોણે ખસેલું રે,

શુભી વાત થવું હું શાંત, કોદંડ કોણે ખસેલું રે.

ગીત.

કરો પ્રતીક્ષા એવી, આપ પ્રત્યંચા ચક્રવે ને બૂપ,

તે નૃપતે તણ કન્યા, દેવી માટે વચન ધર્મ રૂપ.

સતાનંદ— (પ્રવેશ કરતાં આશીરવાદ.)

હરીશીવ ઝંડ.

જય જય દયાળુ ધર્મ પાળુ ધર્મિ ધન્ય ધરાપતિ,

જય જય પ્રેમ પર પ્યાર પારા વાર રાખો મહીપતી;
જય જય જયા તજ જોર જામો કુખ વામો આ સમે,
ઝટ ઝટ ધસી અરિ શીર છેદો વિજયતા પામો તમે.

પ્રવેશ ૨ જો.

(૨થળ—અવધપુરમાં દશરથનો રાજમહેલ)

દશરથ—

ગીતિ.

સુંદર રૂપ મનોહર પેરેહી છે જનક તણી બાળા,
આપ પ્રતંયા જે કાં ચઢાવે તેને રોપે વરમાળા;
તેથિ આમંત્રણતો આબું જાવું મિથુલેશ ધામ,
સેના સંગ લઈને સ્વયંવર જોવા કરવા નિજ કામ.

સુમંત—

હે ભૂપાલ કૃપાલું વફુ વચન હું સત્યારથ તમને,
મહિની માંહે શુર વિર બાનુકુલ સમ ભાસે નહિ અમને.
કઠોર ત્ર્યંબક શીવનું મહા ભયંકર વીકાણુ રૂપ,
રાધવ વિભુ નહીં કાં પુર્ણ પ્રતિષ્ઠા કરે કહું જૂપ;

દશરથ—

(વિશ્વામિત્ર પ્રવેશ કરતાં તેની સ્તુતિ કરેછે.)

નાથ કેસે ગજકો બંધ જોડાયો. એ રાહ.

કૃતારથ આજ ગુરુ મુંને કીર્તો,

દાસ જાણીને અમ બહુ લીધો.

ટેક.

ધન્ય અવધના ભાગ્ય દયાનીધી,

ધન્ય દિવસ સુખ દાઈ.

આજ પવિત્ર થયાં ધામ મારાં,
 કરણા કરી આઝ્મા આંધ. કૃતારથ૦
 આ તમ કિંકરને કંઈ સેવા,
 હર્ષ ધરી કહો સ્વામી.
 પૂર્ણ પ્રીતે મારો ધર્મ વિચારી,
 રાખુ નહિ પ્રભુ ખાતી. કૃતારથ૦
નિશામિત્ર— લાવણી.

ધર ધ્યાન ધરા ધીશ ધર્મ અધમ દુષ્ણ અમછે,
 વિકાલ અસુર અશંખ તણો બહુ દમછે,
 કરી યગન સકલ મુનીજન વનમહી છાના,
 તીહાં આવી કરે વિધ્વંસ દુષ્ટ તેમાંના. ધરધ્યાન.
 વલી અપરંમ અમને વાર વાર દુષ્ણ આપે,
 કોઈ ધરમ કરમ જહાં કરે તહાં ઉઘાપે.
 તે મખ રક્ષણે કાજ, આપ મુત તારા;
 જે રામ અને લક્ષ્મણ મુંને બહુ પ્યારા. ધરધ્યાન.
 કરી પૂર્ણ યગન સૌ સંગ લઈ હું આવું.
 થઈ ખુશી આપ વુજ બાળ ગુણ હું ગાવું,
 નહીં કલેશ ધરો લવલેશ મુપ આ ધમ.
 કરે સાચા જગતનો નાથ દુષ્ણ સહુ જામે. ધરધ્યાન.
 (રાજને મુઠ્ઠાગત થતો જોઈ.)

ગીતિ.

અરે મુગુણીયલ રાજા કહું હવું તે માગવા મુજને;
 શોય કરે શા કાળે પાણી અક્ષુ થકો વહે વુજને.
 (સમજાવેછે તોપણ સાંચ નથી થતો તેથી)

એરેઠી ચાલની સાખી.

અહુ વારે તુંને વીનળ્ય રાજ્ય વચન વિચારીને બોલ,
લક્ષ ન દીધો વાક્ય મારા પર તે નહિ કીધો તોલ;
વિણ વિચારે વચન આપ્યું, માગો મુન્નીશ્વર આંહી,
માટે કહે તું બોલ ગયો મુજ, પછી ન કરું તુજ કાંહી;
દશરથ— (સાવધ થઈ શોચ કરેછે.)

રાગ સોરઠ.

શુંએ યાય હવે એા ઈશ ધરમ સંકટ પડ્યું રે—ટેક.
કૌશીક આઘ્યા હર્ષ ધરીને વચન આપ્યું મેં પ્રીત કરીને;
માગો પ્રેમ ભરીને જે મનમાં ધડ્યું રે— શુંએ યાય●
જય વચમાંહીછે મુજ બાલા, વન દઉ કહો કેમ કૃપાળા;
રાક્ષસછે વિકાલા, દીલ ચાકે અડ્યું રે. શુંએ યાય●
પુત્ર ન દર્જ કદી યત્નને કાળે, આપ દીયે કોવે થઈ આળે;
તો બાનુંકુલ બાળે ઉભય સંકટ અડ્યું રે. શુંએ યાય●
પાર નથી પડતા વિચારો, પુત્ર દીધા વીણ નાવે આરો;
પણ જાશે જીવ મારો, દુઃખ આવી નડ્યું રે. શુંએ યાય●
(મુરજા યાયછે ને વસીષ્ઠ પ્રવેશ કરેછે)

વસીષ્ઠ—

ત્રોટકછંદ.

કર રાજ બબોબવ બાનુ મતિ,
અવનીમાં તપે તપ તુજ અતી,
ધન ધાન્ય ધરાધીર વીર વધો,
જશ જમો તુજ જમમાંહિ બધો;
અહુ પ્રીતે પ્રજાપર આરધરો,

ગણિ બાલ સહુ દુખ દૂર કરો.

જય યાઓ મહીપતી એવું સહું,

સુખ પામો અહોનીશ નૃપ બહુ.

સુમેત— (વસીરને બનેલ ખીના કહેછે.)

રાગ ભેરવીની ગજલ.

યયા દુખી મહીપતી અતિ ઉરે બધા યઈ;

પડ્યા દુખી સમુદ્રમાં ઉતારો પાર હાય દઈ. ટેક.

આજ આવીયા અહીં, કૌશિક શીખ્ય સાથ લઈ,

રામ યજ્ઞ રક્ષ મહીં, આપ એજ જન્યું અહીં; યયા દુખી.

કઠોર દુષ્ટીઓની સાથ બાલ કેમ બીડે બાથ,

આપવા યયા અનાથ, ક્રોધ હુકત ગયા વઈ; યયા દુખી.

દશરથ— (સાવધ થઈ વસીર પ્રત્યે.)

રાગ આશાગોડી.

ધર્મ સંકટ શીર બારી; કૃપાસિંધુ. ટેક.

પરમ કૃપાલુ કૌશિક મુનિયે, અધરીત વાત ઉચારી, કૃપાસિંધુ.

યજ્ઞ કરી સહુ વિપ્ર મહાનિ પ્રેમ ધરી હિતકારી; કૃપાસિંધુ.

ભંગ કરે તે યજ્ઞ અસુરો જાઈ સહુ હામહારો; કૃપાસિંધુ.

માટે રામને લક્ષ્મણ મુજને આપ યજ્ઞ સાજીકારી; કૃપાસિંધુ.

તેઓને ભેદ જગમાં હું જીવું ક્રોધ કરીગયા ધારી; કૃપાસિંધુ.

વસીર—

રાગ કાફી.

સુની વ્રમ બાનુકલ કેવુ એસા ક્રોધ શોચ કરતાહે; ટેક.

તેરા વો પુત્ર નહીં જાનો, જાનો એ જગત કરતાહે; સુનો.

જીસાકા પ્યાન ધરે બહા તેરે વા ગ્રહ ફીરતા હે; સુની.

હસીકુ જાનો તહિ હોરા હમેશા દુખ હરતાહે. સુનો.

દશરથ—(રામલક્ષ્મણને વિદામીત્ર સંગે જવા આજ્ઞા કરેછે.)

મહારાજ માફ કીજીયે. એ રાહ.

વીકટ સંકટ વીત્રનું, આ ખડકે ક્ષત્રી અંગ,
શીર ચડાવી કાજ આજ જાઓ રશી સંગ; ટેક,
યજ્ઞ રક્ષ લક્ષ્મણ ધરી ધરો ધનુષ્ય,
અધર્મ કર્મ ઉલટી સુખી કરો મનુષ્ય; વિકટ.
ઝટકો ઝાલી દેશ પુત્ર પટકો ધરાપર,
અંત આણો દુષ્ટનો, અનુલ મારી સર; વિકટ.

રામ તથા લક્ષ્મણ—(આજ્ઞા શીર ચડાવી નમન કરતાં)
જહાર આઈ ભરદે, એ રાહ.

રામ—પુણ્ય પીતા આપત તણી આજ્ઞા ધરી મન,
રશી સાથ ખુશી થઈને, જઈયે બેઠ તન; ટેક.

લક્ષ્મણ—આપ આજ્ઞા પીતાજી શીર ચડાવીને,
બેઠ ભાત જાઈ આજ શીર નામીને; ટેક.

રામ—ધનુષ્ય કરધરા અરીતાં કાપી જઈ શીશ,
યજ્ઞ મગ્ન થકી કરાવી લઈ અમો આશીશ; પુણ્ય.

લક્ષ્મણ—ધર્મની સહાય કરવી એજ ક્ષત્રી કામ,
એ વીચારી પુણ્ય તાત જાઈ ધરી હામ; આપ.

રામ—સંકટ રૂપી ઝપટ દુર કરી અમો હે તાત,
કપટી ક્રોધી રાક્ષસોની, કરીયે જઈ ધાત; પુણ્ય.

લક્ષ્મણ—સસ્ત લઈ બેઠ ભાત જાઈ રશી સંગ,
ક્ષત્રીની રીતીમાં કદી ન પાડીવીભંગ; આપ.

રામ—ધર્મ કર્મ રશી તણાં કરાવી આપ આલ,
રક્ષણ મખનું કરીને ધર્મ સ્થાપી હાલ; પુણ્ય.

લક્ષ્મણ—આય શીર જાય કાય ધાય તોય શું,
પીઠ પાછી ન દેખાડું ભાનું વંશી હું; આપ.

રામ—કામ ધર્મ સ્થાપવાનું આપ્યું અમને આજ,
પાય પાછો ધરી પીતાજી જાય કુલ લાજ; પુણ્ય.

વિશ્વામીત્ર—

(રામ લક્ષ્મણના વીરરસથી બરપુર જોલ સાંભળી.)
શીખરણિ છંદ.

અહા શું ક્ષત્રીના શુરપુર બરેલા શુર વીરો,
રવી વંશીએ આ ધનુજ્ય ધરી આવ્યા રણધિરો;
વલી અંગે એને અંકુર બહુ આપે યુધ તણા,
ધરાબો ક્ષત્રીનો ધરણી પરજોસો નહિ મણા.

રામ તથા લક્ષ્મણ— (વિશ્વામીત્રને.)

(કુછમી તુને ખબર એ રાહ.)

કરી વીનંતી બેઠ શ્રાત, આપને મુનેશ,
પુણ્ય માતું અમ વિના, ઉદાસી રે હમેશ; ટેક
મોટે સર્વ રીતથી, કહી નમાવી માય,
આવીયે રજ લઈ ત્વરાએ આપ સાથ; કરી.

પ્રવશ ૩ જો.

(સ્થળ કૌશલ્યાનો મહેલ.)

કૌશલ્યા—

(ઘસી પ્રતે.)

રાજ. ખીહાગતી ગજ્જ.

મુલ્ય પ્રીયે તું શાણીદાસી, સ્વપ્નવાત મારી,

જાણે આંહી આવીયા, તપસ્વી કોઈ ભારી; ટેક
રામને અનુજ મુની, સંગે ગયા વન,
તેથી થાય આજ બેની, બાકુલ આ તન; શુંશું

ચંદ્રપ્રભા—

પવિત્ર માતૃ સ્વપ્ન વાત, સાચી ના લગાર,
નીરધન વલી ધન પામે, સ્વપ્નમાં અપાર; ટેક.
પામે વંધ્યા સ્વપ્ન માંહી, પુત્ર પરીવાર,
તે પ્રમાણે જાણો માતૃ, બ્યર્થ સ્વપ્ન સાર; પવિત્ર.

કાશ્યા—

કહી સર્વ સાચી વાત, પ્યારી મારી આજ,
થાય કાંઈ વિપ્ર બેન, સ્વપ્ન કાલ માંજ શુંશું
શૂર્ય જાણાણો જોઈ, વરસે નેત્ર નાર,
દક્ષણ વલી અંગ કરે, ધરી રહે ન ધીર; શુંશું.

ચંદ્રપ્રભા—

ત્યાગોને કુતક કહું, હું જોડીને હાથ,
સર્વનું બહું કરે, આરાધો વિશ્વનાથ; પવિત્ર.
માટે હૃદય પ્રાર્થના, કરીયે જેઉ મંગ,
કલેશ જાય મુખ થાય, ઉપજે ઉદયંગ; પવિત્ર.

કાશ્યા તથા ચંદ્રપ્રભા— (હૃદય પ્રાર્થના.)

દક્ષીણી રાહની લાવણી.

પ્રભુ પરાતપરા નીરમલા મતીરે, વિનતી મારી ઉરમાં ધારી,
આમ નીવારી રક્ષણકારી લક્ષ્મીના મતીરે; ટેક.
સ્વપ્ન કુખથી કંપતી અતીરે, થા સહાય વારે ધાય,
કુખ જાય મુખ થાય, શુભ દીપો મતીરે; પ્રભુ.

રામ તથા લક્ષ્મણ— (પ્રવેશ કરીને)

નાગનકે બચે નાગ ઉસે એ રાહ.
માતૃ આપ બાળની, વિનંતી સાંભળો,
કલેશથી કદી તમો ન દીલમાં બળો; ટેક.

વનમાં જવાનું તાતે, આપીયું વચન,

યસ પૂર્ણ પ્રીતથી કરાવો આવો તન; માતૃ.

રામલક્ષ્મણ તથાચંદ્રપ્રભા— (કૌશલ્યાને સાવધ કરતાં.)

રાજાજી શું કરો જીલ્મ આ, એરાહ.

શોચ નહીં કીજે માતૃ અમારી ઈશ સહાય કરશે તમારીરે, ટેક.
ઠાઠાં ધરણીપરે સાવધ થાઓ, કરીંછી વિનંતી પ્રીતીધારીરે; શોચ.
દુઃખ સમુદ્રમાં થયા ગીરકતાર, આંસુધારા વરસેછે ભારીરે; શોચ.
જ્ઞાનદ્રષ્ટીએથી જીવો હેમાતૃ, બેહોશ શું થાઓછો વિચારીરે; શોચ.
કૌશલ્યા— (સાવધ થતાં.)

રાગ સીતાજીના મહીનાનો.

મારા પ્રાણ આધાર સુપુત્ર, વદો શું વચન આ,
તમ વિયોગે આ મુજ કાય રહે ક્ષણ એક ના; ટેક.

પુત્રો તમને જાવા કેમ દગી, વન વિશે એકલા;

બહુ બાધ અતે સિંહ સર્પ. અસુર ત્યાં તેટલા. મારા.

હજી વયછે તમારીરે સ્વલ્પ, નથી બુધ જાણતા;

કદી દીઠો નથી સંગ્રામ, મહેલમાં માણતા. મારા.

કોતો મોકલું તાત તમારા, મુનીશ્વર સંગમાં,

પણ તમને સ્વપ્નની માંય, છોડું નહીં જંગમાં. મારા.

રામ તથા લક્ષ્મણ—

મુજે જોડ ચલા બનઝારા એ રાહ,

કૌશીક કોપી છે ભારી, ધરી ધ્યાન વિનંતી અમારી, ટેક.

નો વારે અમને થાશે, તો કોધે મુની બરાશે;
 દીપે આપ નાઆનું ધારી, ધરો ધ્યાન વિનંતી અમારી.
 જે ક્ષત્રી રાજની માંદી, ગૌઆલ્લણને દુખ થાઈ;
 તે બંદળ નૃપ બીખારી, ધરો ધ્યાન વિનંતી અમારી.
 અમો બાનુ કુલના તન, ક્યમ લજવી તાત વચન;
 કદી શીર ગયે નવ હારો, ધરો ધ્યાન વિનંતી અમારી.
 દુખ વનમાં તમને લાગે, સૌ આપ પ્રતાપે ભાગે;
 શુભ કાર્ય રેશીનાં સારી, ધરો ધ્યાન વિનંતી અમારી.
 કહીં ક્ષત્રી રીતથી તમને, દીપો આશીર વચન શીરે મને;
 મુખ વિજય શબ્દ ઉચારી, ધરો ધ્યાન વિનંતી અમારી.

ચંદ્રપ્રભા— કુંવરી કુંવર મારા લાડકા. એ રાહ.

શું પ્રીયે ભ્રાતજીવા તમે, બીડો હામ અપાર;
 પુણ્ય માતુની આ વીનતી, ધરો ધ્યાન લગાર.
 વનમાં સંકટ સમુદ્રછે, કેમ ઉતરો પાર;
 અશંખ્ય દાનપોથી ખુઝવું, કરો દિલમાં વિચાર. શું પ્રીયે.
 વીયોગ દુખ આ માતથી, નહીં સહન થાય;
 ખુરી ખુરી મરણે નકી, જવું બંધ રખાય. શું પ્રીયે.
 સેન સહીત આપ તાતને, મોકલી વનમાંય;
 રેશીનો યત્ન પુરો કરી, પાછા આવશે આંય. શું પ્રીયે.
 વિનતી મારી ભ્રાત આ સમે, ધરો દીલમાંહી આપ;
 સાહસ કરવું આ ના ધરે, યાય દુઃખ સંતાપ. શું પ્રીયે.

કેસરદાસ—

(વસીરેના જ્ઞાન ઉપદેશથી બંને પુત્રોને રાજ આપેલું.)

રામ. કૃષ્ણજીવનના મહીનાનો.

હે આપક વિશ્વનાથરે, (૨) દીનબંધુ તું દયાનીધી. ટેક.
 અરજી તુંને હે વીહલા, જગપાળ દયાળ; (૨)
 દ્રષ્ટી દયાની કરી મુંને, યાન સાદ્ધ કૃપાલ. (૨) દીન.
 આધાર તારે હે પ્રભુ, યત્ત રક્ષણ કાળ; (૨)
 મોકલું પુત્રહું વનમાં, રક્ષા કરજે મહારાત્ર (૨) દીન.
 દુઃખ હરીલે હે હરી, જગજીવન નાથ; (૨)
 મુખ્ય દર્ષ સુખી કરો તમો, ભવ ભંજનનાથ. (૨) દીન.
 બાંધ મહીનિ બાલની. સાદ્ધ કરજે મુરાર; (૨)
 વિશ્વ વિદારી આપજે, જય શબ્દ આપાર. (૨) દીન.
 ગીતી.

આશીરા મારિ એછે, અની ઉમંગે યત્ત થયે પુરો;
 મહાયતા પ્રભુ કરજે, વન મહિ તહો જીતે કાઈ શુરો.

શ્રમ તથા લક્ષ્મણ— રાગ કાફી.

હોરી પ્રીતમ વેલા આવજો રાતે એ રાહ.

પુન્ય માત્ર આપની આજ્ઞા, શીર ધરી જઈયે વન ટેક.
 શબ્દ સજી શત્રુ સાથે સમરમાં, લડી કરી અસુરો પતન;
 મખ રક્ષણ મન કામ ધરી કરો, ખુશી થાય મુની જન. પુન્ય.

પ્રવેશ ૪ થો.

(સ્થાન—અરણ્ય.)

આર્યા.

રામ

અવધપૂરને મુખમાં, દીવસ મે થયા આજ મુનીરજી

(૧૯)

આપતણો શિધા અમ, રહ્યો કેટલો દુર શિરતાજ.
વિધામીત્ર—(રામ દક્ષિણ રસ્તે જવાનું કહેલે ત્યારે)
ગીતિ.

દક્ષીણ પંથે જતાં, વીધન આવીને પડે બહુ રામ;
ધરમ સંકટ વિચારો, તો દુર્લભ થાવું છે એ કામ.

સદ્મણુ—

આર્યા.

ગો. બ્રાહ્મણને પીડે, તેવાને હણવાથી શું દોષ;
ધર્મ સંકટ કદિ હોયે, તો પણ મારે ધરિ બહુ રોષ. ૧

— ❦ ❦ ❦ —

પ્રવેશ ૫ મો.

(સ્થળ—યજ્ઞમંડપ.)

રામ તથા સદ્મણુ—

(યજ્ઞ પ્રારંભ કરતાં રશ્મિઓને હીમત આપેછે.)

જુઓ જુઓ વિપ્રે ભીડી હામ. એ રાહ.
ધરી હર્ષ અતુલ મનમાંહી, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
લેશ ત્રાસ ન પામો આંહી, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
આ બાળ ગુરુ તૈયાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
લઈ ધનુષ્ય બાણ અપાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
કરી દારણુ યુધ આઠાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
વાળી અસુર જુથ સંહાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
કરી રણમાં હાહાકાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
મારી દળ કાપી અસુર અપાર, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.
અમે છઈ બાનુ વંશી તન, યજ્ઞની વીધી આચરોરે.

જય જય કરી જાઈ જીવન, યસની વીધી આચરોરે.
બધા રશીયો—

(યસ પૂર્ણ થયો તેથી હૃદયની પ્રાર્થના કરેછે.)

દયાળુ દેવ દયા તારી એ રાહ.

જગતના નાથ કુખો હરતા, નમી પુંને સુખો કરતા—ટેક.
નીરંજન પું નીરાકર, સાત્વીક મુર્તી અને સાકર; જગત.
રશી સર્વે મળી આપની, કરી વિનતી વિશ્વનાથની; જગત.
અમારો યસ પુરણ આજ, થયો તારી કૃપામહારાજ; જગત.

પ્રવેશ ૬ હો.

(સ્થળ જનકપુરમાં સીતાનો મહેલ.)

સીતા—

(દાસીઓ પ્રત્યે.)

પહુંછું વિખોટો પ્રીયા. એ રાહ.

ખુશી થઈ હું આજ, બેની કાર્યથી તારા;

ચંચલાઈ શું વરણવું, મુખથી મારા.

ટેક.

હાર હાર બહાર, રોશની કરી બહી;

મુગંધાથી આવે, ચાર દીશથી અહી.

ખુશી.

માલતીનો હાર પ્યારી, નેત્રે હું આ વાર;

શું જાણી કીધુંછે, બેની કામતો અપાર.

ખુશી.

મુખદાઈ દીવ પ્રીય, દીસેછે મુંને;

આનંદ આનંદ મન, બહુ છે કહું પુંને.

ખુશી.

નીજ્યા—

દીગી.

મુણ પ્રાણથી અધીક મુજ પ્યારી,

પ્રેમ મંદારાદી પુષ્પો ચરે બારી.
 કરી કંચુકી મેં તેની સ્નેહધારી; સુણપ્રા.
 વળી માલતી તણી યુંચી મેં માળા,
 ચતુરાઈથી કરી બેની વીશાળા;
 ગજે શોભે શું તે તુલ્ય જનક માળા; સુણપ્રા.
 જોઈ આપનું સ્વરૂપ બેન આજે,
 રંભા ઉરવસીને કામ રતી લાજે;
 શું અનેક ભૂપણાદી અંગ જાજે; સુણપ્રા.

અંચકમાળ— રાગ ઇંદ્રસબાની ઢમમાં ગવાતો.

અહહ બેન આપતા કહ્યા પ્રમાણે આજ,
 વિવિધ જાતની સુગંધી રાખી પાત્રમાંજ;
 સાડી જાઈ જુઈ પુષ્પની યુંચાવવાને,
 સોંપી છે મેં માલજાને કાલ લાવવાને.
 મંદ મંદ વદન આજ હર્ષ પામે તારે,
 પણ અધીક આચરું હું, કાર્ય કાલ્ય સારે.

નીલયા— આવાં આસોપાલવનાં ગ્રાડ એ રાહ.

સુણ સકલ કલા યુણવાન જનકની બાહારે,
 સુંદર રૂપ મનોહર તારે વળી રોપી માજારે;
 તેથી શોભાતણો નહીં પાર, બેની તારા મુખનોરે,
 આનંદ દીન હૃયોછે આજ, બેની મારી મુખનોરે.
 પણ મુખ કમલ વત તારે કરમાયું ભાસેરે,
 સૌ ઈશ કૃપાથી બેની કુખ તુલ્ય નાસેરે;
 કાંઈ ક્ષોભ ન રાખીશ બેની, મળશે પતી પ્યારોરે,
 મુણ શીલ રતન રૂપ સ્વામી, વિધી રમે સારોરે.

શીત—

રઘુપતીરામ. ઐ રાહ.

બેની પુજ સત્ત વાઙ્ય હું જાણુંરે, પણ અંતર ભેદ પ્રમાણું. ટેક.

ખીતા હર્ષ ધરી મુજ સાહેરે, કરે મંડપનું કામ પ્યારેરે;

આવે અંદેશો એક ઉચારું, બેની પુજ.

જુપ જુમીતણા સહુ આવેરે, તેને ગાજતે વાજતે લાવેરે.

આપ પ્રસંઆ કોણ ચલાવે.

બેની પુજ.

મુંને લાગતો કો નથી એમારે, શીવ આપ ઉપાડે પલમાં રે;

એવા તર્ક ધાએ મારા મનમાં;

બેની પુજ.

ભાટે ઉમા પુજવાને જાણેરે, અતી પ્રાર્થનાથી મનિ ગાણેરે;

વર આપે અંબા સુખ દાઈ;

બેની પુજ.

પ્રવેશ ૭ મો.

(સ્થળ વિશ્વ મિત્ર આશ્રમનું ને પછીથી રરતો.

રામ—

(યત્ન પૂર્ણ થઈ રહ્યા બાદ જનકપુર રામચંદ્રને વિશ્વા-
મિત્ર સાથે આજવાનું કહેછે તેના જવાબમાં)

રાગ બીહાગ.

કૃપાનીધીરે ચાલી આપની સંગ. ટેક.

આપ કુખી તો અધીક કુખી અમ;

આપ ઉમંગે ઉમંગ; કૃપાનીધી૦

આપ હરેજા અમ સાથ લેવાની,

દીસે બહુ ખુશ રંગ. કૃપાનીધી૦

ધર્મ અમારો જાણી મુનીવર.

કરી ન આજ્ઞા કદી ભંગ; કૃપાનીધી

જનકા પુરની રચના સરવે;

જોશું ધરી ઉચ્છરંગ; કૃપાનીધી

લક્ષ્મણ—

(આગળ ચાલતાં)

રાજા હું મેં કોમકા એ રાહ.

કૃપા કરીને કહો કૃપાળુ, હે મુનીવર સુખ ધામ;

શંકા મુજને પ્રાપ્ત થઈ છે, દુર કરો આ હામ.

સંધન વૃક્ષની લતા ઘટાથી, શોભીત વન અપાર;

દ્રષ્ટે કોઈ પડે નહીં જીવ જંતુ આ વાર.

મધુર કળા કર નૃત્ય કરે નહીં, કોફીલ શબ્દ નહીં;

અલી જીવ જંતુ નહીં, ખગ મગ છે ન અહિં.

આ શું તાજીબી તણી, વાત મુંની મહારાજ;

કહો મુજને આ સંબંધી, સહુ બીના શીર તાજ.

રામ—(એકદમ સુંદર સ્ત્રી નજર પડવાથી વિશ્વામિત્ર પ્રત્યે.)

રાગ ધન્યાશ્રી.

શું ખુબી કીરતાર, વિશ્વના પતિ. ટેક.

વિકટ વનમાં દ્રષ્ટે પડે નહિ,

જીવજંતુ આ ઠાર; વિશ્વના પતિ.

રામા સુંદર અચ્ચાનકથી,

પ્રાપ્ત થઈ નીરધાર; વિશ્વના પતિ.

રંભા હરવસા સહુ આ પાસે,

ક્ષોભ પામે રે અપાર; વિશ્વના પતિ.

સમીપ આવે આપની પાસે,

સ્ત્રી સમ તેજ ભંડાર; વિશ્વના પતિ.

મુનીવર માંહી એટ દયાળુ,

કહો કયન આ વાર; વિચના મતિ.

હલ્યા— (રામચંદ્રની સ્તુતિ કરેછે.)

જીયેરા લગાકે કુખ દે ગયો. એ રાહ.

પ્રભુ મુંને મુક્ત તો કરી રે આપ થકીરે. ટેક.

બહુ દીનથી હુંરે, મહીની મહિરે;

મહ્યા રૂપ ધારીને રહી રે. આપ થકી.

તવ પદ રજથી રે, પૂર્વ સમ પામી રે;

અનુગ્રહ કીધો હે હરી રે. આપ થકી.

કર જીડીનેરે, વિનવું તુંનેરે;

અભય પદ દે કૃપા કરી રે. આપ થકી.

આપુ આશીશ રે, મ્નેહ ધરીને;

જતક બાળા વરશે ખરી રે; આપ થકી.

પ્રવેશ ૮ મો.

(સ્થળ મીથુલાપુરમાં ઉપવનની અંદર

અંખાજનું દેવાલય.)

સીતા— (શ્રી અંખાજની પૂજા કરીને આરતી કરેછે)

રાગ આશા.

વિષ વીનોદીની કુખ હરનારી;

મુખ કરનારી ચેલ કુમારી; ટેક.

વિષ વિદારી અભય દેનારી.

ખ્યાની તારી જગમાં ભારી;

વિષ

વરદાની તું માણ બવાની,

અમ્મની હાની કર હિતકારી.

વિષ્ણુ

વિનતી મારી ઉરમાં ધારી,

વર સુખકારી દે હરનારી;

ચંદ્રપ્રભા—(ઉપવનની શોભાનું વરણન કહેછે.)

રાગ સૈયાનો કનરો.

ઉપવન બેની બે હિતકારી,

વૃક્ષ ધન દીસે સુખકારી;

ટેક.

મૃદુલ મનોહર સંઘન લતાઓ,

લપટાણીયું કેવી છટાણે;

ઉપવન

નીરમલ જલ ઝરણોથી ઝરતાં

બેઝ આર દીસે કરતાં;

ઉપવન

સૈલ શીખર આકાશે અડતાં,

આનંદ પામું તજરે પડતાં;

ઉપવન

પક્ષી મધુર સ્વરે ગાન ઉચારી.

શો બાવે આ ઉપવન ભારી;

ઉપવન

સીતા—(પોતાની સખીઓને વૃક્ષો તથા પુષ્પોનાં ગ્રાંડ બતાવે છે.)

શીવ ધનુષ્ય કઠીન કઠોરરે માઈ. એ રાહ.

સંઘન વૃક્ષ રમ્ય ઉપવન ભારી,

આનંદ પામી મતી બેઠ મારી; ટેક.

ચંપો ચંપેલી સુલાખને જાઈ,

માલતી મોગર બે આ ખારી;

સંઘન

પુષ્પો ને પ્રસન્નિ શીતલ સુગંધી,

આવે પવન મંદ મંદ સુખકારી;

સંઘન

જામર સમુહ આ કમલને જોઈ,

ધાઈ ધાઈ ધસે પ્રીતી એ ધારી; સમન

પીછા— રાગ ઇંદ્રસભામાં ગવાતી ઢમનો.

નવલ અજબ રંગના, નીહાળ વૃક્ષ પ્યારી,

સુંદર શુભ મધુર દીસે, વૃક્ષ રમ્ય લારી;

ચાલ તાલ ને તમાલ, જે અશોક આલી,

અંબ અંબલી અખોડ, જે ઝેલો ડાલી;

ખીલી જે નવેલી દીસે, કેશુ કદંબ કેલો,

ધાત્રી દ્રાક્ષ ને બદામ, લીંમ જુગતી બદલી;

ચંપા સાથ ભીડી બાય, લપટી જોઈ પ્યારી,

પ્રીતથી પસારે પ્યાર, વાર વાર ભારી.

સીતા—

(રામ લક્ષ્મણને એ ઉપવનનો અંદર વૃક્ષ નીચે ઉભેલા જોઈને)

સુરજ સામી પનીયા ન જાગે; એ રાહ.

શુંભરે પ્યારી પ્રેમદા દીસે મે આ નૃપના બાલ; ટેક.

કેમળ તનને કાંતી શું ઝળકે,

જાણે ઇંદુ પ્રગટ્યો નીહાલ; શુંભરે.

શ્યામ વદન તો અધીક શોહામણું,

નમણું ભાલ તીલક વીશાળ; શુંભરે.

શીરપર કીરીટ જગાહીરે જડીયો,

અંગે આબણુ શોભીત ભાલ; શુંભરે.

જાણે મદન સદનથી આબો,

એ સમ શ્વમ સુંદર છે બાળા;

મોહામ યજ્ઞ પ્યારી આ જોઈ,

શું ખુબી કરી જગપાળ. શુંહરે.

સીતા— રાગ ઇંદ્રસખામાં ગવાતી હુબનો.
શુંહ પ્રીયે તું શાણી ખ્યારી કહું એક વાત,
કોણ ગામ વસે બાળ કોણ પુણ્ય તાત;
પુછ સરવે વીગતવાર, જાતવરાધી ખ્યારી,
કેમ આવ્યા જનકપુર, કાર્ય શું વિચારી.

વીણા—આપ કાજ આજ મુજ શીરે ચડાવી જાવું,
તરીત ખખર સરવ ખેની પુછીને હું લાવું;
આપ સઘન વૃક્ષ છાંય ક્ષણે વીરામ પામો,
સુખદ વાત પુછી લાવું કલેશ મર્વ વામો.
(રામ લક્ષ્મણની પાસે જઈને પુછેછે.)
અહો વિદ્યાવંત જ્ઞાત સ્થાન કોણ ગ્રામ,
કોણ ભૂપ બાળ આપ કહો સુખ ધામ;
જનક બાળા બાઈ મુજ પુછ વાત મોને,
મોકલીછે આપ પાસ વાતકો અમોને.

રામ તથા લક્ષ્મણ— (દાસી પ્રત્ય.)

મન હરણ વદન દાસી ચપળ નેત્ર વાળી,
હર્ષથી પુછાવે અમો ને) જનક ભૂપ બાળીક
અવધપુર નગ્રભૂષના છી બેઠે તન,
પુત્ર રક્ષ કાજ રૂશી સંગ આવ્યા વન.
કાશીકરાય ત્યાંથી લાવ્યા સાથ જનકપુર,
શીવ ધનુષ્ય નીરખવા હતો હિમંતહર;
વળી દેશ દેશ (ના) ભૂપ આવશે અહીં,
જોશું સર્વ હર્ષ ધરી મંડપ મહીં.

શીલપા—(આ હકીકત પુછી પાછા આવતા સ્વગત.)

અધીક તેજ શાંત મતી વીનય ઉર બારી,
કળાને કૌશલ્યપુર વિવિધછે વિચારી;
માયુ જગત જનુની માનુ અંબાકેરી પાસ.
જનક બાળા વરજે પ્રીતે એજ રાખું આશ,

પ્રવેશ ૯ મો.

(સ્થળ સીતાનો એકાંત મહેલ.)

શીલપા— (સીતાને ઉઘાસી જોઈ)

રાગ ઝીઝોટી.

કમળ વદન સખી ગ્લાની કેમ પામ્યું, ટેક;
અશ્રુ ઝરત પુજ અપજ નયનમાં;
કુખ બેની આજશું આ જામ્યું; કમળ.
ધૈય ધરી પ્રીયે ધરણી પતીનું,
ધ્યાત ધરે કુઃખ જાય વામ્યું; કમળ.

સીતા— રામ દક્ષીણીરાહની ભાવણી.

શરમ ત્યાગીને પુજ કહું અતીરે, ટેક.
કલેશ ધાય હૃદય માંય દીલ કુખાવ,
કહું ન જાય મુઠ યઈ મતીરે; શરમ.
બાગમાં છખી શ્યામ ને હતીરે,
જોઈ નેવા કર્યા દેદાર ધર્યા મંગાર;
અંગ અપાર અપજછે મતીરે; શરમ.

દીડી.

પ્રીયે ખ્યારી મારી કલેશ ઉરબારી કહીવારે વાર વાત હવેહારી

પાતું ક્ષોભ હું અપાર પ્રાણ પ્યારી; ટેક.
 શું કહું પીતાને કઠોર પણ લીધું જરા વાતના વીચારી કાર્ય કીધું,
 હરી હાય જન્ય પ્રાણ હૃદય વીંધ્યુ; પ્રીયેપ્યારી.
 સકોમાલ કાય શ્યામ તણી પ્યારી, આવે અંદરે અપાર પ્રીયેમારી,
 ક્યાંયો થાય તાત પૂણું પણ ભારી; પ્રીયેપ્યારી.
 નંપકમાળા—

(રશીને મોટે રામચંદ્ર સંબંધીના સાંભળેલી તે કહેછે.)

શીવ ધનુષ્ય કડીન કઠોરે માઈ એ રાહ.

દીર્ઘ વીચારી જીને સખી તું, શુંલુ તું વાત કહું શ્યામનીહું ટેક.
 અંતરજનમી છેએ દયાળુ, જગકર્તાએ ભક્ત કૃપાળુ, દીર્ઘ.
 તાડીકા આદી અસુર સંહારી, સહાય કરી યજ્ઞ મગ્નથો ભારી; દીર્ઘ.
 ગૌતમનારી અહલ્યા ઉધારી, તે જગસ્વામી પુરે આશ તારી; દીર્ઘ.
 કલેશ ધરી નહીં લેશ તું મનમાં આપ પ્રત્યાં અદાવે એપલમાં; દીર્ઘ.
 સીતા— આશાગોડી.

વાત કહું હું વીચારી સરવ ખેનો, ટેક.

મન સંકલ્પે વરીધું હું એને, સત્ય કહું પ્રીયે મારી, સરવ.
 તાતને કહું શું કઠોર પણ લીધું, તાસપાતું પ્રાણપ્યારી; તરવ.

પ્રવેશ ૧૦ મો.

(સ્થળ સ્વયંવરમંડળ)

ભાટ— (બધા રાજા આવી ગયા પછી ઉભો થઈ.)

આર્યો.

શુનો ભરત ભૂમીના ભૂપત ભારી ભરાઈ સૌ મેઝા,

શુધ ક્ષત્રીવટ હોયે તે આવો ધરી હામ હૃદય હેઠા;
હસ્ત ગૃહી જે કોઈ ચાપ પ્રત્યંચ ચઢાવે આ હામ,
વીરહ બાળા પ્રીતિ રોપે માળા પૂણું થયે કામ.

રાવણ— (મુછે હાથ કેરવી.)

આર્યા.

દસ દીગપાલ ડોલાવી, હાક બજતવી ત્રીલાકમાં મેતો,
વીશાત શી ત્રંપકના, મોટ સર્વે અવલ થકી ચેતો.

ચીજ્યા તથા ચંપકમાળા—

રાગ ઇંદ્ર સભામાં ગવાતી ઢળનાં.
ચાલ પ્રાંધિ તું જો આ મંડપ રચના છે કેવો
નયને થકી જોતાં દીગે ઇંદ્ર મુવન જેવી;
સ્થંબછે અપારે સાર જોતું આંનીવાર,
તેમાં કામ મણી મયનું કીધુંછે અપાર.
હાર હાર કરી કમાન કુંદનની વીશાળ,
પોખરાજ તેમાં જડીયાં હર્ષયી નીહાળ.

જનક—(કોઈ પણ રાજાથી ત્રીપુરારીનું ચાપ ઉપડ્યું નહીં
તેથી એક પામી રાજાએ પ્રત્યે.)

રામ સોરઠની બજલ.

સુરવીર ધીર વીના અરે, નીરવીર ધરણી થઈ ખરે. ટેક.
જેઠા બૂપ બૂમીના મળી, જીએ ચાપ ચૂકા નીચાં કરી.
કેટું વાત જાય તહીં કહી, શીવ બાણ હાથકોના ધરે. સુરવીર.
શું ક્ષત્રી બીજ રહ્યું નહીં, સર્વ નૃપ ગર્વ તજ્યા સહી;
કોઈ દેખું કું નહીં આ સજે, ચાપ ચઢાવવાની હામ કરે. સુરવીર.
રહી પ્રભી બાળ કુમારીજો, જોઈ કરણી સર્વની આજ્ઞો;

જાઓ ધામ આપ સહુ અરે, તહીં ટેક મુજ કદી કરે. સુરેવીરે
લક્ષ્મણ— (એકદમ હીને)

શીવ ધનુષ્ય કડીન કઠોરે માઈ એ રાહ.

મુનીવરે માંહી એજ દયાળુ, મુણ્ણને જનકનાં વચન કૃપાળુ. ટેક ન

વીળુ વિચારે શું બોલ્યા રાજન,

રઘુવીર મુણ્ણનાં કઠણ વચન; મુની.

મો'તો ધરણી ધુન્નવીને આત્મે,

પલટી નાંખુ રક્ષભરમાં ભે; મુની.

આપો આત્મા તો ત્રંચક ત્રોડું,

એ ભૂપતીનું માન હું મોડું; મુની.

ત્રંચક જેવાં ત્રોડું હજાર,

તોલે મુનીવર શોછે વીચાર; મુની.

નીરેવીર નથી થઈ કહું ધરણી,

આપો રજા જીવે ક્ષત્રીની કરણી; મુની.

ચીછ્યા તથા ચંપકમાળા—

રાગ કાલીંગડો. (તાલ દાદરો)

આનંદ દીન આજરે સીતા રોપે વરમાળરે— રેક.

ધન્ય દીવસ ધન્ય વખત જોઈ ધન્ય જનક રાજન,

ધન્ય જોડી રઘુવીરની પ્યારી પામી હર્ષ બહુ મનરે, આનંદ.

(તમામ પાત્રો મળી નાટકની સમાપ્તિનું ગાયન કરેછે.)

રાગ કહ્યાળુ.

આર્થ બંધુઓ કૃપા અતિ કરી,

પધારીયા સ્વદેશી સુત હર્ષથી ભરી; રેક.

આભારી કીધા અમને પધારી તમો,
 નીતી ન્યાયનો ચોતાર ભજવ્યો અમો; આર્થ.
 પ્રથમ પ્રયાસથી કીધેલા કાર્ય આજ,
 ખુલ સુક હોયતો નીભાવો શીર તાજ; આર્થ.
 સ્વદેશી જનોને કરી હર્ષથી પ્રણામ,
 પ્રીતિથી પધારો પ્યારા આપને સ્વસ્થાત; આર્થ.

“ સજ્જનોને વિનંતી. ”

આ સિતા સ્વયંવર નાટકના ઓપેરા છપાવતી વખતે,
 સદા મહેરબાન કલ્યાણજી પુંજરામ કાઠિયાવાડ એજન્સી
 વકીલ તા. મુરબ્બી જશંકર મોરારજી જવાડી તા. રા. રા.
 વકીલ કેશવજી દેવનંદ તા. સુભિચ્છક ભટ ચક્ર વિ. જુહા
 તા. પ્રીયભાઈ દલપતરામ દયાળજી તરફથી અમને સારો
 આશય મળેલ છે તેથી તેનો આભાર માનીએ છીએ.

વિનંતી. કર્તા.

જાહેર ખખર.

આ ચોપડી નિચે લખેલા આશામીઓ પાસેથી
રોકડી કીમતે વેચાતી મળશે.

વહવાણુસીદિ—ત્રવાડી જ્ઞેશંકર મોરારજી ઠે. વાષેખરીના
મંદીર પાસે.

ઓરખી—બટ ચક્ર વિ. જ્યુડા સલાણાપીરના શેરીમાં.

ખાલીતાણુ—મતા દલપતરામ દયાળજી ઠે. ખુદાવિંદજી
હાલા સહિબને હિતારે.

વાંકાનેર—અંચકર્તા પાસેથી તથા વકીલ કેસવજી રેવનંદ
ઠે. બહુચરાજીની શેરીમાંથી.

આજમ મહેરબાન રણછોડભાઈ ઉદયરામકૃત હરીશ્વંદ્ર;
નાનદમયંતી; લલીતા કુઃખદશંક; મૃદાલસાશ્વિદુલજ વિગેરે
પુસ્તકો અમારી કંપની પાસેથી રોકડી કીમતે મળશે તેમ-
જ રાવળ ગોકળજી વિ. પ્રાણજીવનકૃત સતીસુલોચના; કે-
દારસીંહપરમાર; હરીશ્વંદ્ર; જગદેવપરમાર વિગેરેના ઓપેરા
કીમત રૂ. ૦-૨-૦ રોકડી કીમતે મળશે. તથા વાંકાનેરના
રહીશ રાવળ અંદરજી શંકરજીકૃત હરપાળચરીતનાં ગાયન
અમારે ત્યાંથી મળશે.

કચ્છી.

